

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Martina Bobáka a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: **Ing. L. N.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Zdeňkem Vlčkem
sídlem Na Roudné 18, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného
ze dne 4. 1. 2023, č. j. MZP/2022/550/1448 - He, a
ze dne 1. 11. 2023 č. j. MZP/2023/500/428,

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 2. 3. 2023 domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí ze dne 4. 1. 2023 (**napadené rozhodnutí A**), jímž žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí (**inspekce**) ze dne 10. 11. 2022 (**prvostupňové rozhodnutí A**), ve věci *odebrání* neživých jedinců zvláště chráněných živočichů podle § 89 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (**zákon o**

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

ochraně přírody a krajiny). Řízení proti této žalobě je vedeno před zdejším soudem pod sp. zn. 14 A 31/2023.

2. Žalobou ze dne 7. 12. 2023 se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí ze dne 1. 11. 2023 (**napadené rozhodnutí B**), jímž žalovaný rozhodl o jeho odvolání proti rozhodnutí inspekce ze dne 30. 12. 2022 (**prvostupňové rozhodnutí B**), ve věci *zabavení neživých exemplářů zvláště chráněných živočichů* podle § 34a odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů (**zákon č. 100/2004 Sb.**). Žalovaný vypustil z výroku II prvostupňového rozhodnutí pouze odkaz na tam použité ustanovení zákona; ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Řízení o žalobě proti shora uvedenému správnímu rozhodnutí bylo vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 18 A 74/2023.
3. Usnesením ze dne 21. 2. 2024 soud spojil řízení o těchto dvou žalobách k společnému projednání a rozhodnutí.
4. Z předloženého správního spisu soud zjistil následující pro své rozhodnutí podstatné skutečnosti.
5. Dne 9. 4. 2019 celní správa provedla u žalobce domovní prohlídku (příkaz Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 9 Nt 9/2019). Při prohlídce žalobce vydal celní správě mj. shora popsané jedince (body 6 a 9 níže).

Řízení o odebrání jedinců

6. Následné řízení o odebrání dle § 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se týkalo:
 - a. dvou neživých jedinců tetřeva hlušce (dermoplastické preparáty) označených celními plombami 000446, 000487,
 - b. čtyř neživých jedinců tetřívka obecného (dermoplastické preparáty) označených celními plombami 000488, 000489, 000490, 000494,
 - c. jednoho neživého jedince jeřábka lesního (dermoplastický preparát) označeného celní plombou 000486 (všichni souhrnně dále také jako **jedinci**).

Celní správa nabyla podezření, že se jedná o jedince zvláště chráněného druhu nelegálně držené v rozporu s § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny. Opatřením ze dne 21. 9. 2020 (**opatření**) postoupila jedince inspekci (§ 81b odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu).

7. Příkazem ze dne 5. 10. 2020 inspekce odebrala žalobci jedince dle § 89 zákona o ochraně přírody a krajiny. Proti tomuto příkazu podal žalobce dne 16. 10. 2020 odpor. Dne 21. 12. 2020 inspekce žalobci oznámila, že v řízení pokračuje a vyzvala ho k dodání dokumentů o původu jedinců. Na základě této výzvy žalobce doložil rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje (**krajský úřad**) ze dne 5. 11. 2020 (**rozhodnutí krajského úřadu**). Tímto rozhodnutím krajský úřad žalobci povolil výjimku dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny ze zákazu držet uhynulé exempláře zvláště chráněných druhů. Následně žalovaný k podnětu inspekce v přezkumném řízení zrušil právě identifikované rozhodnutí, jelikož krajský úřad rozhodl na základě nesprávných údajů uvedených žalobcem (rozhodnutí ze dne 11. 10. 2021). Rozhodnutí žalovaného o zrušení výjimky posléze v rozkladovém řízení potvrdila ministryně (rozhodnutí ze dne 1. 7. 2022).
8. Prvostupňovým rozhodnutím A inspekce odebrala jedince, neboť žalobce neprokázal zákonný původ žádného z jedinců a již nedisponoval výjimkou ze zákazu držet uhynulé exempláře zvláště chráněných druhů. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání zamítl.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Řízení o zabavení jedinců

9. V řízení o zabavení dle § 34a odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb. žalobce v rozporu s § 24 téhož zákona neprokázal původ níže uvedených exemplářů:
- a. 1 ks kožesiny rysa ostrovida označené celní plombou 000430,
 - b. 2 ks dermoplastických preparátů výra velkého označených celními plombami 000448 a 000495,
 - c. 2 ks dermoplastických preparátů vydry říční umístěných společně na podstavci označených celními plombami 000444 a 000445,
 - d. 2 ks dermoplastických preparátů poštolky obecné umístěných společně na podstavci označených celními plombami 000452 a 000455,
 - e. 2 ks dermoplastických preparátů ještěrba lesního umístěných společně na větvi označených celními plombami 000444 a 000445,
 - f. 1 ks dermoplastického preparátu ještěrba lesního označený celní plombou 000493.
10. Prvostupňovým rozhodnutím B inspekce zabavila žalobci právě specifikované exempláře. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal. Žalovaný vypustil z výroku II prvostupňového rozhodnutí pouze odkaz na tam použité „ustanovení § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb.“; ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

11. Žalobce v téměř identických žalobách odkázal na odvolání proti prvostupňovým rozhodnutím. V žalobách zopakoval, že správním orgánům vytýká mj.
- a) porušení materiální pravdy, neboť inspekce nepostupovala tak, aby zjistila úplný stav věci a odstranila rozpory v důkazních prostředcích,
 - b) nepřezkoumatelnost, neboť rozhodnutím schází odůvodnění, proč inspekce nepřistoupila k upuštění od zabavení exemplářů,
 - c) inspekce použila nesprávný právní předpis vzhledem k možnému stáří jedinců. Pokud nepovažovala za prokázané tvrzení žalobce o původu jedinců, měla sama zjistit jejich stáří. Pokud by zjistila, že žalobce získal jedince před rokem 2004, nevztahoval by se na ně zákaz dovozu. V této souvislosti žalobce namítá nedostatečné zjištění skutkového stavu.
12. Žalovaný v obou případech navrhl, aby soud žalobu zamítl (vyjádření ze dne 19. 4. 2023 a ze dne 15. 1. 2024).

III. Posouzení žaloby

13. Žaloby jsou včasné, podala je osoba k tomu oprávněná. Soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. U jednání dne 27. 3. 2024 zástupce žalobce odkázal na žalobu. Nad její rámec nic nedodal.
15. Žalovaný s žalobou nesouhlasil.
16. Soud předesílá, že v soudním řízení správním se obsahem správního spisu nedokazuje. Ze správních spisů soud vychází.
17. Dále soud upozorňuje, že obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Úkolem soudu není žalobní argumentaci dotvářet. Soud se tak mohl věnovat žalobcem uvedeným skutečnostem pouze v takové míře obecnosti, v jaké je sám vznesl (rozsudek NSS ze dne 6. 10. 2015, č. j. 6 Afs 9/2015-31, město Třemošnice). Pokud žalobce vůči závěrům žalovaného nepředestřel dostatečně konkrétní názorovou oponenturu, nemusel ani soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

k nimž již správně dospěly správní orgány (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2014, č. j. 6 As 54/2013-128, *EMILIO PUCCI*, a mnoho dalších). Jde-li o odkaz žalobce na obsah jeho odvolání v obou shora uvedených věcech, soud námitky vypořádal v rozsahu, v němž směřovaly proti napadeným rozhodnutím (viz níže).

18. Ani jedno z napadených rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Žalovaný v obou rozhodnutích hodnotil věc v jejím širokém kontextu, neopomněl se zabývat ani důležitými detaily případu. Podle ustálené judikatury je třeba za nepřezkoumatelné považovat takové rozhodnutí, z něhož vůbec není možné seznat, jakým způsobem správní orgán rozhodl, nebo které vykazuje takové rozpory mezi výrokem a odůvodněním, že není možné zjistit, jakými úvahami byl správní orgán veden. Nepřezkoumatelným je také rozhodnutí, z něhož není možné zjistit, jak se správní orgán vypořádal s námitkami účastníka řízení či z jakých důvodů je považoval za liché, mylné či vyvrácené, nebo takové rozhodnutí, které se opírá o v řízení nezjišťované nebo neprokázané skutečnosti.
19. Je nutné si uvědomit, že „přezkoumatelnost“ rozhodnutí není hodnotou sama o sobě. Takové zrušení rozhodnutí zpravidla pro účastníky řízení neznamena žádný přínos. Výsledkem je naopak pravidelně prodloužení a prodražení sporu. I proto je nutné k aplikaci kasačního důvodu spočívajícího v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů přistupovat krajně zdrženlivě. Jeho použití je namístě např. tehdy, pomine-li správní orgán podstatná skutková tvrzení opřená o obsah správního spisu či podložená důkazními návrhy, mohou-li reálně vést k přehodnocení merita věci [usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, *Zdravé Ktišsko*, bod 30]. K tomu v této věci nedošlo.
20. Dlužno dodat, že žalobce zpochybňuje důvody, pro které žalovaný zamítl jeho odvolání. To ostatně také svědčí o tom, že napadená rozhodnutí jsou založena na důvodech, které z nich žalobce seznal. Tudíž nejsou nepřezkoumatelné.

III.A. Řízení o odebrání jedinců

21. Mezi stranami není sporu o tom, že by nebylo možné odebrané jedince považovat za zvláště chráněné živočichy. Ostatně dle přílohy III prováděcí vyhlášky k zákonu o ochraně životního prostředí č. 395/1992 Sb. je *tetřev hlúšec* kriticky ohrožený, silně ohroženými pak jsou *tetřívka obecná* a *jeřábek lesní* (u všech těchto druhů je počátek ochrany dle tohoto předpisu datován již od 13. 8. 1992).
22. V případě, že jedinci zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a ptáků jsou drženi nedovoleně, může orgán ochrany přírody (inspekce) takové jedince odebrat (§ 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny).
23. Od počátku účinnosti zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. od 1. 6. 1992, ustanovení § 50 zakotvuje základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů. Dle odst. 1 v nezměněné podobě platí, že *tito živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Dle odst. 2 je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovati. Dle téhož odst. 2, ve znění od 28. 4. 2004, je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny.*
24. Dle § 50 odst. 5 téhož zákona, ve znění od 1. 1. 2022, tj. ve znění rozhodném pro posouzení tohoto případu platí, že *zákaz držení [...] se nevztahuje na mrtvé jedince zvláště chráněného druhu živočicha, jeho části nebo výrobku z něho, dovezeného do České republiky,* Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

pakliže držitel prokáže zákonný původ jedince v souladu s § 54 odst. 1 tohoto zákona. Tyto zákazy se rovněž nevztahují na mrtvé jedince zvláště chráněného druhu živočicha odebraného z přírody na území České republiky před datem přistoupení k Evropské unii, pakliže držitel prokáže zákonný původ jedince v souladu s právní úpravou platnou v době jeho nabytí.

25. Dle § 50 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění od 1. 6. 1992, platilo, že *blíže podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů, zejména pokud se jedná [...] o oprávnění k preparaci uhynulých živočichů stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.*
26. Dle § 16 odst. 6 prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění od 13. 8. 1992 (téže ustanovení nyní obsaženo v § 16 odst. 5) bylo možné *preparovat zvláště chráněné druhy živočichů (§ 50 odst. 5 zákona) [...] pouze na základě oprávnění vydaného orgánem ochrany přírody podle § 56 zákona. Orgán, který oprávnění vydává, v něm stanoví podmínky a dále rozsah nezbytných údajů včetně údajů o způsobu nabytí a dalšího využití zhotoveného preparátu chráněného živočicha apod. Tyto údaje se vedou formou knihy záznamů evidované a kontrolované orgánem ochrany přírody, který oprávnění vydal.*
27. Již od 1. 6. 1992 dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny platilo, že *výjimky ze zákazů u [...] zvláště chráněných druhů [živočichů] podle § 46 odst. 2, § 49, 50 a § 51 odst. 2 může v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povolit orgán ochrany přírody.*
28. Žalobce se domnívá, že v jeho věci je potřeba použít § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny ve znění do 27. 4. 2004, dle něhož se prý zákaz držení a dopravy nevztahoval na mrtvé jedince. Tato námitka není důvodná. Z žalobcem odkazovaného znění § 50 odst. 2 plyne mj. zákaz usmrcování zvláště chráněných druhů živočichů. Na situaci žalobce se použije již shora cit. § 50 odst. 5 ve spojení s § 16 odst. 6 prováděcí vyhlášky. Leitmotiv § 50 odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění od 1. 1. 2022 se nezměnil. I u neživých jedinců je třeba prokázat zákonný původ.
29. Z žalobní argumentace navíc není zřejmé, jak se § 50 odst. 2 ve znění do 27. 4. 2004, měl vztahovat na žalobce, který během řízení za pomoci neurčitého potvrzení dokládal, že jednoho z jedinců tetřeva hlušce ulovil v roce 2012 na území Ruské federace. Jde-li o zbylé neživé jedince (další tetřev, čtyři jedince tetřívka obecného a jeden jeřábek lesní), žalobci se nepovedlo prokázat původ těchto jedinců. Nedoložil doklady o *způsobu nabytí a dalšího využití zhotoveného preparátu chráněného živočicha.*
30. Povinnosti prokázat původ zvláště chráněných živočichů upravuje zákon o ochraně přírody a krajiny v § 54, dle kterého (ve znění do 27. 4. 2004) ten, kdo *drží, nabízí k prodeji nebo zpracovává zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv (§ 5 odst. 6), je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat povolený způsob jejich nabytí (povoleným dovozem, povoleným chovem a sběrem, pěstováním v kultuře apod.). Bez prokázání původu je zakázáno zvláště chráněnou rostlinu, zvláště chráněného živočicha nebo rostlinu a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv držet, nabízet k prodeji nebo je zpracovávat.* Z právě uvedeného je patrné, že již v době, kdy žalobce tvrdí, že pořizoval neživé jedince (bod 29 shora *in fine*), měl povinnost doložit původ těchto jedinců. Tuto povinnost pak zákonodárce navazujícími novelami pouze rozšířil.
31. Není tedy pravda, že by žalobce nebyl povinen – již před rokem 2004, nebo až následně – prokázat původ jím držných neživých jedinců. Dlužno doplnit, že ze zákazů dle § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny lze za podmínek stanovených v § 56 téhož zákona

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

udělit výjimku. Orgán ochrany přírody udělí výjimku v případě, pokud jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Žalobce touto výjimkou nedisponoval v době vydání napadeného rozhodnutí (bod 36 níže).

32. Soud dále poukazuje na detailnější právní úpravu, kterou ČR přijala v souvislosti se vstupem do EU, a to na § 5a odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění od 28. 4. 2004, dle něhož platí, že *prodej, přeprava za účelem prodeje, držení a chov za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoliv snadno rozpoznatelných částí ptáků nebo výrobků z ptáků jsou zakázány*. V kontextu posuzovaného případu je důležitým § 48 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění od 28. 4. 2004, který stanoví, že *stejně jako zvláště chráněný živočich nebo zvláště chráněná rostlina je chráněn i mrtvý jedinec tohoto druhu, jeho část nebo výrobek z něho, u něhož je patrné z průvodního dokumentu, obalu, značky, etikety nebo z jiných okolností, že je vyroben z částí takového živočicha nebo rostliny*.
33. Žalobce se domnívá, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav. Dle něj zpochybňují žalobcem tvrzený původ jedinců, avšak samy nezjistily stáří odebraných jedinců. Dle žalobce stáří jedinců, popřípadě doba, od kdy je měl žalobce v držení, mohla rozhodnout o tom, který právní předpis se použije.
34. Tato žalobní polemika není důvodná.
35. Dle § 54 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny má ten, kdo drží zvláště chráněné živočichy, povinnost prokázat jejich původ. Vyplývá to jednoznačně z jazykového výkladu ustanovení, resp. z formulace *je povinen na výzvu orgánu ochrany přírody prokázat jejich zákonný původ*, resp. dle předcházející verze *povolený způsob nabytí*. Důkazní břemeno leží na straně držitele jedince, což ostatně potvrzuje i ustálená judikatura (rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2007, č. j. 8 As 62/2006-97, č. 1443/2008 Sb. NSS, a další).
36. Žalobce se dále domnívá, že krajskému úřadu v řízení o udělení výjimky ze zákazu držet uhynulé exempláře zvláště chráněných druhů doložil původ jedinců. S tím soud nesouhlasí. Žalovaný v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí krajského úřadu ze dne 5. 11. 2020 o udělení výjimky (rozhodnutí ministerstva ze dne 11. 10. 2021 ve spojení s rozhodnutím ministryně o rozkladu ze dne 1. 7. 2022). Z rozhodnutí ministryně je patrné, že žalobce prokazoval původ neživých jedinců stejným způsobem, jako tomu bylo v nynějším řízení. Za těchto okolností se soudu nejeví potřebným provádět důkazem obsah spisu vedeného u krajského úřadu, zejména pokud žalobce mohl stejné doklady o původu jedinců doložit v nynějším správním řízení (o odebrání jedinců), resp. mohl je doložit také přímo soudu, což však neučinil. V době vydání prvostupňového rozhodnutí A žalobce již nedisponoval výjimkou dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny (viz zrušené rozhodnutí krajského úřadu). Proto je nepodstatné, že krajský úřad žalobci výjimku v minulosti udělil. Pro rozhodování správního orgánu je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 As 165/2018-40, *Imex Group*, bod 18). V době vydání prvoinstančního rozhodnutí tak žalobce žádnou výjimkou nedisponoval. Shora označené neživé jedince tedy žalobce držel neoprávněně.
37. Soud souhlasí s žalovaným, že žalobce v nynějším řízení nedoložil původ jedinců ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Jediným dokladem o původu jednoho z jedinců byl ruský dokument znějící na jednoho tetřeva hlušce. Dle inspekce navíc tento dokument nebylo možné přiřadit k žádnému konkrétnímu jedinci. To znamená, že z něj ani nebylo patrné, zda se měl či mohl vztahovat k alespoň jednomu z neživých tetřevů, jichž se týká toto řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

38. Zákon o ochraně přírody a krajiny v § 54 odst. 1 demonstrativně označuje důkazní prostředky, kterými lze doložit původ jedinců. Nejedná se o taxativní výčet. Původ jedinců může povinná osoba doložit i jiným způsobem. NSS v rozsudku ze dne 13. 12. 2013, č. j. 2 As 61/2013-31, uvedl, že § 54 odst. 1 zákona o ochraně přírody nepředepisuje jediný možný způsob prokázání původu exempláře, ale nabízí vícero možností.
39. Žalobce však nedoložil žádné dokumenty, které by dokládaly hodnověrné údaje o faktickém původu jedinců (kromě shora zmíněného ruského dokumentu), natož údaje o jejich zákonném původu. Inspekci nelze klást k tíži, že aktivně nedohledávala původ jedinců, neboť to nebylo její povinností.
40. Dle soudu nelze prokázání původu dohnat ani provedením důkazu analýzou vzorků DNA jednotlivých jedinců a radiouhlíkovou analýzou jejich stáří, ani výsledkem Ing. P. Z. (autor návodu pro české myslivce k chování se v Rusku, který žalobce doložil v řízení před krajským úřadem; v podání ze dne 28. 1. 2021 žalobce pouze uvedl, že Ing. Z. zabezpečoval jeho lovecké cesty). Žalobce zejména nezřejmil, jak by analýza DNA jedinců, jejich radiouhlíková analýza či výsledek Ing. Z. mohly prokázat původ či povolený způsob nabytí nyní sporných jedinců. To samé platí o návrhu na výsledky Ing. J. S. Přitom je povinností žalobce, aby vysvětlil, co má prokázat každý z jím navrhovaných důkazních prostředků.
41. Inspekce rozhoduje o odebrání jedinců dle § 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny v rámci jejího správního uvážení. Soud připomíná, že správní uvážení podléhá soudnímu přezkumu pouze omezeně. Správní soudy především přezkoumávají, zda rozhodnutí nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem (resp. též ústavně stanovených požadavků na výkon veřejné správy) a zda je správní uvážení logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění (např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002-46, č. 416/2004 Sb. NSS, či rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2004, č. j. 5 A 106/2001-62). Správní orgány jsou ve svém uvážení dále limitovány svou vlastní správní praxí, kterou předtím založily a která je váže (rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Ans 1/2005-57, č. 605/2005 Sb. NSS, či usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Na druhou stranu správní soudy nemohou přezkoumávat účelnost napadeného rozhodnutí nebo snad nahrazovat uvážení správního orgánu uvážením vlastním (nález Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. IV. ÚS 49/04).
42. Žalobce nedoložil ani původ jedinců, ani nedisponoval výjimkou, která by mu umožnila jejich legální držení. Tím naplnil předpoklady pro odebrání shora specifikovaných jedinců. Žalobce v žalobě nevysvětlil, v čem měly – ve smyslu výše uvedené judikatury – správní orgány vybočit z přípustných mezí správního uvážení. Přitom není úkolem soudu, aby plausibilní důvody rozhodování mimo meze správního uvážení domýšlel za žalobce (bod 17 shora). Při přezkumu obecně formulovaných žalobních bodů neshledal žádnou libovůli či vybočení z mezí správního uvážení.
43. Jde-li o argumentaci žalobce obsaženou v části IV. odvolání ze dne 24. 11. 2022 (kterou žalobou vtáhl do řízení o žalobě), ani tato není příléhává. Žalobce má samozřejmě pravdu, pokud tvrdí, že odebrání dle § 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny výrazně omezuje vlastnická práva. Soud ovšem nesouhlasí s tím, že institut odebrání se přičítá § 2 odst. 3 správního řádu (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. II. ÚS 3218/13). A to ani obecně, ani v tomto konkrétním případě. Domnívá-li se žalobce, že odebrání neživých preparátů jedinců je nepřiměřené, nemá pravdu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí správně vysvětlil, že účelem odebrání dle § 89 zákona o ochraně přírody a krajiny je „*reparace, náprava protiprávního stavu, jímž je držení nedovoleně držných jedinců a*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

jedinců s neprokázaným původem“. Inspekce zpravidla neodebere jedince, pokud to není vhodné či účelné např. proto, že jejich vypuštění do volné přírody není možné či neexistuje vhodné zařízení, které by bylo schopno zajistit péči o ně. Dle žalovaného však tyto běžné důvody svědčící pro neodebrání jedinců nelze použít u neživých exemplářů. Proto u neživých preparátů nelze přistoupit k upuštění od zabavení (viz poslední dva odstavce napadeného rozhodnutí). Soud s těmito východisky žalovaného souhlasí. Neshledal ani jiné zvláštní okolnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že inspekce neměla žalobci odebrat shora specifikované neživé jedince. Jen pro pořádek soud opakuje, že žalobce neprokázal, že by tito jedinci pocházeli z legálních lovů v zahraničí; ostatně proto mu žalovaný v přezkumném řízení zrušil původně povolenou výjimku.

44. Výtka, že správní orgány měly upustit od odebrání (zabavení) věci, je mimoběžná. Tuto námitku žalobce zřejmě převzal mechanickým kopírováním z jiné jeho žaloby (viz např. níže), bez toho, aby si ozřejmil, zda se institut upuštění (patrně dle § 34a zákona č. 100/2004 Sb.) uplatní i v řízení o odebrání jedinců. Jelikož však rozhodování dle § 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny podléhá správnímu uvážení (body 41 a 42 shora), nelze od odebrání jedinců upustit, jak např. u institutu zabavení exempláře předpokládá § 34a odst. 1, věta druhá, zákona č. 100/2004 Sb. Pokud by měl žalovaný za to, že sporné jedince nelze odebrat, tuto úvahu by použil již v rámci správního uvážení o naplnění podmínek dle § 89 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Soud k tomu dodává, že námitky shrnuté pod bodem V. žaloby stran použití zákona č. 100/2004 Sb., stejně tak jako argumentace uvedená v posledním bodě na s. 4 žaloby, se mívají s předmětem sporu, jelikož tento zákon se s ohledem na jiný typ ochrany shora specifikovaných druhů, u odebrání jedinců neuplatnil.
45. Žalobce se konečně domnívá, že inspekce nedodržela lhůtu dle § 89 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ve znění účinném do 31. 12. 2020, tedy ve znění rozhodném pro nynější situaci, toto ustanovení požadovalo, aby orgán ochrany přírody vydal *písemné rozhodnutí o odebrání podle odstavce 1 nejpozději do 15 dnů ode dne (faktického) odebrání, jinak je odebrání neplatné*.
46. Dle soudu je za účelem posouzení této námitky třeba určit jednak počátek lhůty dle cit. § 89 odst. 2, jednak zjistit, kdy inspekce vydala písemné rozhodnutí o odebrání. Žalobce za datum odebrání považuje 21. 9. 2020, kdy celní orgán vyhotovil *opatření o postoupení zajištěných jedinců* (bod 6 shora). Soud souzní s žalobcem, že počátek lhůty dle § 89 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny se váže právě k opatření Generálního ředitelství cel ze dne 21. 9. 2020. Pro určení přesného počátku lhůty ovšem není rozhodné pouze to, že toto opatření bylo vydáno. Soud míní, že podstatným je, kdy inspekce fakticky převzala toto opatření a odebrané jedince (shodně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2024, č. j. 5 A 128/2020-51, bod 33). Dle doložky opatření parafovou tak inspekce učinila ve středu 23. 9. 2020. Inspekce nemohla s jedinci disponovat před tímto datem, a tedy jí nemohla začít plynout ani lhůta dle § 89 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Proto se rozhodný okamžik váže k 23. 9. 2020. Lhůta k vydání písemného rozhodnutí začala plynout následující den, tj. ve čtvrtek 24. 9. 2020 a skončila ve čtvrtek 8. 10. 2020.
47. Jde-li o termín vydání následného (písemného) rozhodnutí o odebrání jedinců, soud ze správního spisu zjistil, že inspekce datovala příkaz k odebrání jedinců k datu 5. 10. 2020. Dle § 71 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (**správní řád**) se vydáním rozhodnutí rozumí *předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení*. Z přiloženého správního spisu je patrné, že inspekce doručovala příkaz ze dne 5. 10. 2020 obci Tetov (účastník řízení dle § 71 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny) již téhož dne (ID datové zprávy: 827865725). Žalobci pak doručovala příkaz prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Z doručky je patrné, že doručovatel nezastihl žalobce Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

na jeho adresu. Zásilka byla připravena k vyzvednutí 7. 10. 2020. Žalobce si ji převzal až 12. 10. 2020. Soud na základě právě uvedeného nemá pochyb, že příkaz ze dne 5. 10. 2020 byl ve smyslu § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu v důsledku prvotních doručovacích úkonů vydán již 5. 10. 2020. Navíc je zřejmé, že i doručení ve vztahu k žalobci probíhalo „uvnitř“ lhůty stanovené § 89 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění do 31. 12. 2020.

48. Inspekce tedy nepromarnila lhůtu k vydání písemného rozhodnutí (příkazu). Námitky stran zmeškání lhůty (převzaté z odvolání) jsou proto nedůvodné.

III.B. Řízení o zabavení jedinců

49. Ve druhém paralelním řízení inspekce prvostupňovým rozhodnutím B žalobci zabavila neživé exempláře jiných zvířat dle § 34a odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb. (viz bod 9 shora). Na rozdíl od *odebraných* neživých jedinců (část III.A. rozsudku) živočišné druhy *zabavených* neživých exemplářů spadají také pod ochranu práva EU¹ a ochranu Úmluvy CITES (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 572/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin). Žalobce nezpochybnil, že by zabavené exempláře nespádaly pod shora specifikované živočišné druhy. Mezi stranami není sporné ani to, že tyto živočišné druhy jsou takhle chráněny [dle CITES jsou od 4. 2. 1977 chráněni *vydra říční* (příloha I/A nařízení Rady č. 338/97), *rys ostrovid*, *jestřáb lesní* a *výr velký* (všichni tři příloha II/A); *poštolka obecná* spadá pod ochranu CITES od 28. 6. 1979 (příloha II/A); s výjimkou poštolky jsou všechny tyto druhy klasifikovány jako silně ohrožené nebo ohrožené ve smyslu zákona o ochraně přírody a krajiny]. K ochraně těchto druhů, spadajících do režimu nařízení Rady (ES) č. 338/97, tedy žalovaný mohl použít nástroje zákona č. 100/2004 Sb., které se liší od obecné ochrany zvláště chráněných druhů živočichů obsažené v zákoně o ochraně přírody a krajiny.
50. Dle § 34a odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb., ve znění od 1. 1. 2010, tzn. ve znění rozhodném i pro nynější případ, platí, že *inspekce zabaví nelegálně získaný, dovážený, vyvážенý, zpětně vyvážенý nebo držený exemplář [...], u něhož nebyl prokázán původ ve smyslu § 24 zákona. Pouze v odůvodněných případech a pokud to není v rozporu s jinými právními předpisy, může inspekce od zabavení upustit. Stejně postupuje inspekce v případě, že bylo porušeno právo Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů*².
51. Podle § 24 odst. 1 téhož zákona platí, že ten, kdo *drží, chová, pěstuje, přepravuje, veřejně vystavuje, prodává, vyměňuje, nabízí za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovává exemplář, jiného jedince, výrobek z kytovců, výrobek z tuleně nebo regulovanou kožešinu, je povinen na výzvu inspekce nebo celního úřadu prokázat jejich původ. Bez tohoto prokázání*

¹ Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. 12. 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi; konsolidované znění.

² Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. 12. 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, další předpisy Evropských společenství vydané na jeho základě, zejména nařízení Komise (ES) č. 865/2006.

Nařízení Rady (EHS) č. 348/81 ze dne 20. 1. 1981 o společných předpisech pro dovoz výrobků z velryb a ostatních kytovců.

Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91 ze dne 4. 11. 1991 o zákazu používání náslapných pastí ve Společenství a zakazující do Společenství přivážet kožešiny a zboží vyrobené z některých druhů volně žijících živočichů pocházejících ze země, kde jsou k jejich odchytu používány náslapné pasti nebo jiné lapací metody, které nespĺňují mezinárodní humánní normy pastí, další předpisy Evropských společenství vydané na jeho základě, zejména nařízení Komise (ES) č. 35/97, nařízení Komise (ES) č. 2087/2001, rozhodnutí Rady č. 97/602/ES.

Směrnice Rady č. 83/129/EHS ze dne 28. 3. 1983 o dovážení kůží z určitých tuleních mláďat a výrobků z nich do členských států.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

původu je zakázáno exemplář, jiného jedince, výrobek z kytovce, výrobek z tuleně nebo regulovanou kožešinu držet, chovat, pěstovat, přepravovat, veřejně vystavovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny nebo zpracovávat. S účinností od 1. 1. 2013 pak platí výslovná úprava požadující k převodu a držbě exemplářů písemný doklad obsahující v § 24 odst. 3 až 5 vyličené povinné náležitosti. Dle odst. 6 téhož ustanovení doklady podle odstavců 3 až 5 musí vlastník nebo dlouhodobý držitel anebo držitel exempláře, jiného jedince, výrobku z kytovců, výrobku z tuleně a regulované kožešiny uschovat pro případnou kontrolu po celou dobu držby takového jedince. Původní držitel je povinen uschovat kopie těchto dokladů alespoň 24 měsíců od doby převodu nebo po celou dobu zapůjčení nebo pronajmutí a umožnit jejich kontrolu podle § 30 tohoto zákona.

52. V předchozím znění téhož ustanovení, účinném od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2009 platilo, že prokázání zákonného původu exempláře, jiného jedince, výrobku z kytovců, výrobku z tuleně a regulované kožešiny upravuje v souladu s právem Evropských společenství o ochraně ohrožených druhů zvláštní právní předpis. Zvláštním právním předpisem je § 54 zákona o ochraně přírody a krajiny. Obecnou regulaci pak obsahuje § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny, na který navazuje systém přípustných výjimek v § 56 téhož zákona. Jde-li o námitky odkazující na § 50 odst. 2, ve znění do 27. 4. 2004, a § 50 odst. 5 ve znění od 1. 1. 2022, soud odkazuje na plně použitelné závěry uvedené v části III. A. shora.
53. Regulaci stanovené v zákoně č. 100/2004 Sb. předchází zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů. Dle § 4 písm. a) tohoto zákona, ve znění od 1. 4. 1997, platilo, že pro účely zákona se rozumí exemplářem živočich nebo rostlina druhu podle § 2, a to živý nebo neživý; v případě neživého též jakákoliv část těla nebo výrobek z takového živočicha nebo rostliny, které jsou obecně dostupnými prostředky rozpoznatelné, a rovněž jakákoliv věc nebo výrobek, u nichž je z dokumentace, balení nebo označení zřejmé, že obsahují část těla z takového živočicha nebo rostliny, s výjimkou částí těl exemplářů druhů jmenovitě vyloučených v seznamech podle § 2 odst. 2. I tento předpis pracoval s prokazováním původu jedinců zvířat spadajících pod jeho ochranu. Ostatně v § 19 a 20 reguloval žádosti o povolení dovozu a vývozu a následné nakládání s exempláři zvířat a také evidenci těchto žádostí. Tento zákon v § 19 přitom odkazoval na prokázání původu dle § 54 zákona o ochraně přírody a krajiny. Dle § 23 téhož zákona již od 1. 4. 1997 existovala povinnost registrovat některé neživé exempláře.
54. Nelze opomenout, že dle čl. 2 písm. t) nařízení Rady (ES) č. 338/97³ je „exemplářem“ jakýkoli živočišný nebo rostlinný jedinec, ať živý nebo neživý, patřící k některému z druhů zařazených do příloh A až D, jakákoliv jeho část nebo odvozenina, ať tvoří součást jiného zboží či nikoli. Čl. 2 písm. w) téhož nařízení rozumí „zpracovanými exempláři získanými před více než 50 lety“ exempláře, které byly oproti jejich původnímu přirozenému stavu podstatně změněny do podoby klenotů, dekorativních, uměleckých či užitných předmětů nebo hudebních nástrojů, přičemž k takovému zpracování došlo před více než 50 lety, nežli toto nařízení vstoupilo v platnost (pozn. soudů: tzn. před 3. 3. 1947), a výkonný orgán dotyčného členského státu se přesvědčí, že již byly v takovém stavu získány. Takové exempláře však budou považovány za zpracované, pouze pokud jednoznačně patří do jedné z výše uvedených kategorií a nevyžadují žádné další vyřezávání, řemeslné nebo průmyslové zpracování, aby mohly plnit svůj účel.

³ Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. 12. 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi Úř. věst. L 61, 3. 3. 1997, s. 1-69.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

55. Nutno dodat, že živočišné druhy zařazené do přílohy A nařízení Rady (ES) č. 338/97 jsou nejprísněji chráněné. Pro ně platí režim čl. 8 nařízení, tzn. že *nákup, nabízení ke koupi, nabytí pro obchodní účely, veřejné vystavování pro obchodní účely, využívání pro obchodní zisk a prodej, držení za účelem prodeje, nabízení k prodeji nebo převážení za účelem prodeje exemplářů druhů zařazených do přílohy A je zakázáno*. Dle čl. 8 odst. 3 lze v jednotlivém případě udělit výjimku ve formě příslušného potvrzení vydaného výkonným orgánem členského státu, jsou-li splněny podmínky písm. a) až h).
56. Z výše uvedeného je patrné, že k prokázání legálnosti držení neživých exemplářů specifikovaných druhů, jde-li o před-CITES exempláře, či exempláře pořízené po účinnosti úmluvy CITES, nepostačuje pouhé tvrzení žalobce o přibližném datu pořízení. Žalobce byl povinen prokázat původ v bodě 9 vyjmenovaných exemplářů ve smyslu § 24 odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb., navzdory tomu, že tvrdí, že je (zřejmě) získal před rokem 2004. Důkazní břemeno tížilo právě žalobce; byť se mu to může zdát přísné a formalistické, tato povinnost není s ohledem na význam chráněných hodnot samoučelná (rozsudek ze dne 24. 7. 2013, č. j. 4 As 79/2013-43, č. 2931/2013 Sb. NSS; srov. také rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 12. 2021, č. j. 11 A 130/2021-45). Již v době, kdy žalobce – dle jeho tvrzení – pořizoval exempláře shora uvedených živočišných druhů zde existovala regulace limitující obchod s živými a neživými exempláři. Pokud by zákony nechránily i neživé exempláře, bylo by ostatně možné následně „zlegalizovat“ držení neživého exempláře (např. nelegálně uloveného volně žijícího živočicha). Navíc nelze opomenout, že žalobce neoznačil konkrétní data, natož roky, v nichž měl exempláře pořídit. Uvedl pouze intervaly let, v nichž exempláře zakoupil, resp. dostal darem (rys ostrovid). Jak plyne z napadeného rozhodnutí B, žalobce nebyl konsistentní ani v těchto tvrzeních, jelikož jeho počáteční tvrzení o datu pořízení některých exemplářů (v letech 2005-2007, resp. v 2006-2008) následně u ústního jednání pozměnil (uvedl, že je pořídil v letech 1995 až 2003).
57. Žalobce nijak nedoložil datum pořízení sporných exemplářů, navíc ani z jím podaných informací nebylo zřejmé, kdy přesně je vlastně pořídil. Soud proto nevyhověl návrhu na doplnění dokazování analýzou vzorků DNA či radiouhlíkovou analýzou stáří jednotlivých exemplářů. Dle soudu navíc tento případ nevykazuje natolik zvláštní okolnosti, jak tomu bylo v rozsudcích Městského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2021, č. j. 10 A 79/2020-55, a ze dne 22. 11. 2023, č. j. 14 A 92/2022-54.
58. Žalobce potvrdil, že u žádného z exemplářů nepožádal o výjimku, jak požadují právní předpisy, a nemá k nim ani žádné doklady, jakkoli se sám během jiného řízení prohlásil za osobu, která se dlouhodobě věnuje myslivosti a lovu v zahraničí a má jednu z nejrozsáhlejších sbírek loveckých trofejí v soukromém sektoru (s. 11 napadeného rozhodnutí B). Žalobce pořídil exempláře (s výjimkou rysa) na tržnicích v Chebu, resp. v Ostravě, kde se doklady o koupě nevystavovaly. Z výsledků svědků B., B. a N. nevyplývaly žádné okolnosti, které by prokazovaly, že žalobce nabyl sporné exempláře legálně (srov. rozsudek 5 A 128/2020, bod 24). Vyplývaly z nich jen informace o přibližném časovém intervalu, kdy a kde pravděpodobně žalobce exempláře pořídil. Není zřejmé, co by měl na výše uvedeném změnit či doplnit opětovný výslech svědka B., protože soud zamítl návrh na doplnění dokazování. Jde-li o exemplář rysa, žalobci se navzdory součinnosti inspekce nepovedlo zjistit, že ho získal od přítele ze Slovenska, jelikož v době předvolání k výsledku jeho přítel žalobce již nežil. Žalobce neuvedl ani odkud exemplář rysa pocházel, resp. kde byl odebrán z přírody (zda z území ČR, Slovenska či jiné země).
59. Soud poukazuje na to, že cit. § 24 odst. 1 nepřikazuje „prokázat legální původ“ exempláře, nýbrž hovoří pouze o „prokázání původu“. Podle § 24 odst. 3 téhož zákona pak platí, že *původ se prokazuje údaji a dokumenty osvědčujícími nabytí exempláře podle požadavků nařízení* Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

v oblasti obchodování s obroženými druhy (dle nařízení Rady (ES) č. 338/97) a tohoto zákona, zejména uvedením, kdy a kde byl exemplář odebrán z přírody, nebo zda, kdy a kde se narodil v zajetí nebo byl uměle vypěstován, nebo kdy, z kterého státu a na základě jakých dokladů CITES byl exemplář dovezen. NSS v rozsudku ze dne 20. 8. 2018, č. j. 2 As 52/2018-31, bod 14, vysvětlil, že pojem „zákonný původ“ zakotvil § 54 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny (viz bod 30 shora). Judikatura NSS ovšem dovodila, že účelem prokázání původu exempláře dle cit. § 24 odst. 1 není pouze prokázání prostého původu (odkud exemplář pochází), avšak – ať již exemplář pochází odkudkoli – jde o zjištění, zda na konkrétní exemplář byla vydána povolenka k obchodování (rozsudek 4 As 79/2013). Bez toho je obchodování s takovými exempláři v rozporu s právními předpisy.

60. Dle soudu v případě zabavení exemplářů dle § 34a zákona č. 100/2004 Sb. nejde o pravé sankční řízení (ve smyslu zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Přestupkové řízení dle zákona č. 100/2004 Sb. a řízení o zabavení exemplářů dle § 34a téhož zákona jsou dvě odlišná řízení (rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2019, č. j. 3 As 214/2017-53). V důsledku toho nemohou být důvodné ani argumenty, jimiž žalobce poukazuje na to, že správní orgány dostatečně nezjistily skutkový stav věci, že nectily zásadu presumpce neviny, resp. že v pochybnostech měly postupovat v jeho prospěch. Důvodnými nejsou ani subnámitky stran údajných pochybení při dokazování. Soud k obecné námitce neshledal, že by správní orgány nesprávně hodnotily zjištěné skutkové okolnosti či porušily zásadu volného hodnocení důkazních prostředků. Žalobce ostatně nevysvětlil, jaké pochybnosti pramenící z jednotlivých důkazních prostředků měly správní orgány v souladu s jím citovanými judikáty NSS odstraňovat.
61. U rozhodování o zabavení exemplářů se správní uvážení neuplatní v první fázi úvah, tj. u toho, zda žalobce prokázal, či neprokázal původ sporných exemplářů. Až v druhé fázi, kdy je patrné, že exempláře mají být zabaveny, inspekce může v odůvodněných případech, není-li to v rozporu s jinými právními předpisy, upustit od zabavení. Ze s. 11 napadeného rozhodnutí B vyplynulo, že žalobce v řízení neuvedl důvody, pro které by v jeho případě měla inspekce upustit od zabavení sporných exemplářů. Takové důvody v řízení nezjistily ani správní orgány.
62. Byť je právě uvedené zdůvodnění poměrně strohé, soud s ohledem na kontext celého případu souzní s tímto závěrem. K tomu dodává, že žalobce – jak plyne ze správních spisů – obhospodařoval početnou sbírku trofejí (či jak on sám tvrdí, dekorací). Pokud žalobce během několika let lovil také druhy zvířat, které spadají pod ochranu zvláštních předpisů, a pokud vědomě a s rozmyslem rozhojňoval svoji sbírku preparátů těchto zvířat, aniž věrohodně a právními předpisy stanoveným způsobem prokázal původ jednotlivých exemplářů, jen stěží bylo možné uvažovat o upuštění od jejich zabavení dle § 34a zákona č. 100/2004 Sb. Je to právě rozsah zjištěných nedostatků a tím i vyšší míra společenské nebezpečnosti zjištěného jednání, které neprospívají žalobci v řízení o zabavení exemplářů.
63. Nadto měl žalobce konkrétně tvrdit a prokázat zvláštní okolnosti, pro které je potřeba upustit od zabavení. Žalobce ovšem během správního řízení na toto rezignoval. Soud jen pro pořádek uvádí, že možnost upustit od zabavení lze uplatnit např. pokud zabavení živočichů není vhodné či účelné, jelikož jejich vypuštění do volné přírody není možné či neexistuje vhodné zařízení pro jejich chov. V případě neživých exemplářů tato možnost odpadá. U zvláštních okolností stran neživých exemplářů nejde pouze o jejich cenu či citový vztah žalobce k nim, ale také o účel, který by tyto exempláře měly plnit, pokud by zůstaly v jeho vlastnictví (např. výzkumný, pedagogický apod.). Tyto účely ovšem stejně tak dobře mohou zabavené exempláře plnit i na jiném místě. Veřejnosti běžně nepřístupný soukromý prostor, kde byly exempláře umístěny (rodinný dům žalobce), rozhodně Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

omezuje naplnění těchto účelů. Soud nesdílí ani žalobcem obecně odkazované důvody pro upuštění od zabavení dle důvodové zprávy k zákonu č. 346/2009 Sb., který novelizoval zákon o ochraně přírody a krajiny; s. 50 (sněmovní tisk č. 511/0, volební období 2006-2010, digitální repozitář, www.psp.cz). Cena nelegálního preparátu by v zásadě neměla hrát roli, zejména pokud žalobce neargumentuje, že za jeho držení byl již potrestán pokutou. Nejde ani o „čistou“ neznalost žalobce, o tom, jak s exempláři zacházet, jelikož se sám svými vyjádřeními stavěl do role „odborníka“ (body 58 a 62 shora). Není ani jasné, zda by žalobce doklady CITES obdržel, pokud by o ně zažádal, jak měl.

64. Zabavení exemplářů soud nepovažuje ani za nepřiměřené, jelikož ve smyslu rozsudku 4 As 79/2013 a usnesení II. ÚS 3218/13 jde o institucionálně přípustný a potřebný zásah do vlastnického práva. Nynější případ se s ohledem na zájmy chráněné zákony od shora uvedených rozhodnutí neodlišuje, jakkoli se žalobce domnívá, že doložil původ sporných exemplářů.

IV. Závěr a náklady řízení

65. Soud neshledal žaloby důvodnými, a proto je podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
66. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému nevznikly žádné účelně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Soud tedy nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu.

Praha 27. března 2024

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu